

Forhøjet tobaksafgift

– påvirkning af tobaksforbrug, grænsehandel samt statens afgiftsprovenu

-
- Vidensråd for Forebyggelse
 - Kristianiagade 12, 2100 København Ø
 - Offentliggjort juni 2012

ETABLERET AF TRYGFONDEN OG LÆGEFORENINGEN

WWW.VIDENSRAAD.DK

- › Rapporten 'Forhøjet tobaksafgift – påvirkning af tobaksforbrug, grænsehandel samt statens afgiftsprovenu' er udgivet af Vidensråd for Forebyggelse i juni 2012
- › Rapporten omhandler:
 - › Sammenhængen mellem fastsættelse af tobaksafgifter og specielt afgiftsniveauets betydning for grænsehandlen.
 - › Formålet er at bidrage med et overblik over den relevante viden fra litteraturen. Rapporten vil specifikt afdække følgende tre spørgsmål:
 1. Hvor meget påvirkes den indenlandske efterspørgsel efter tobaksvarer af afgiftsstigninger på tobak?
 2. Hvor meget påvirkes grænsehandlen med tobaksvarer af afgiftsstigninger på tobak?
 3. Hvilken effekt vil en afgiftsstigning på tobak have på statens provenu?

Rapporten kan downloades på www.vidensraad.dk

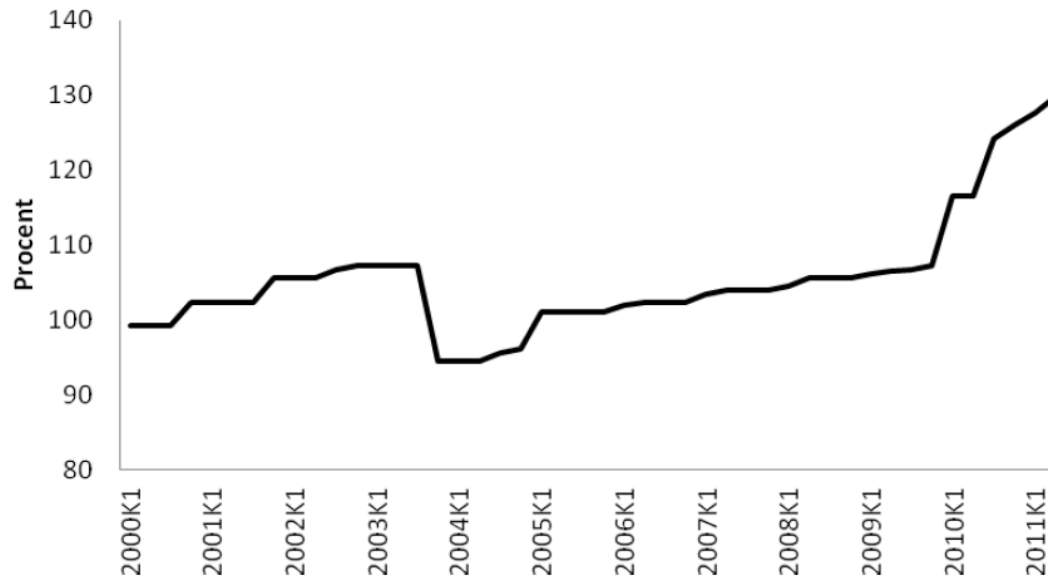

Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af fire forskere fra COHERE – Centre of Health Economics Research Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi, Syddansk Universitet:

1. Nikolaj Malchow-Møller, professor
2. Mickael Bech, professor
3. Gintautas Bloze, forskningsassistent
4. Amra Rizvanovic, studentermedhjælp

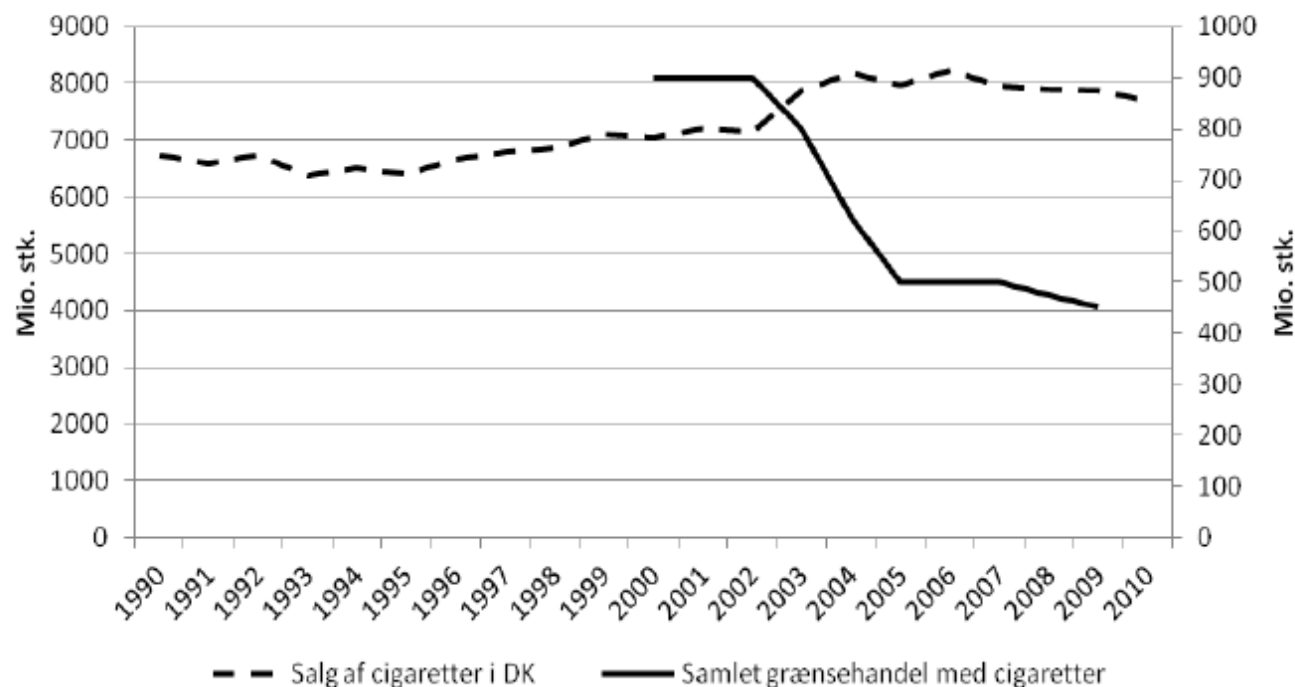
- › Rygning er en af de alvorligste risikofaktorer for sundheden og er hvert år skyld i op mod 14.000 dødsfald.
- › Stigende tobaksafgifter gør, at der bliver købt færre cigaretter. Der er god dokumentation for denne effekt i adskillige internationale studier, men også betydelig variation i størrelsen af effekten.
- › Når prisen på tobak stiger, bliver grænsehandlen større, men effekten er svær at forudsige præcist på baggrund af den eksisterende litteratur. Grænsehandlen, specielt ved den tyske grænse, er også påvirket af prisdifferencer på andre produkter end tobak.
- › Det er svært at sige noget entydigt om, hvordan tobaksafgifterne påvirker statens økonomi, da det afhænger af antagelserne om prisfølsomhed, grænsehandlen og udlændinges køb af tobak i Danmark.
- › De 16-24-årige er mere påvirkelige over for prisstigninger og vil derfor reducere deres forbrug mere end den ældre del af befolkningen.
- › Litteraturen om grænsehandel med tobak er sparsom, og primært amerikansk, og dermed svær direkte at overføre til en dansk kontekst.

- › Blandt de 39 studier, som udelukkende ser på effekterne af prisændringer på den indenlandske efterspørgsel, finder man, at tobaksforbruget falder med mellem 0,13 % og 0,82 %, når prisen stiger med 1 %.
- › Prisfølsomhed angiver den procentvise ændring i tobaksefterspørgslen ved en ændring i prisen på 1 %. En prisfølsomhed på f.eks. -0,3 betyder, at tobaksforbruget falder med 0,3 %, når prisen øges med 1 %.
- › Litteraturen antager en noget højere prisfølsomhed på gennemsnitlig -0,4. Det betyder, at afgiftsstigninger har en større effekt på tobaksforbruget – altså, at der bliver købt mindre.
- › Konkret viser de videnskabelige undersøgelser, at når prisforskellen stiger med 1 %, så stiger omfanget af grænsehandlen med tobak med mellem 0,09 % og 0,55 %.
- › Blandt de 11 studier, der tager højde for grænsehandel, falder forbruget med mellem 0,03 % og 0,85 %, når prisen stiger med 1 %.
- › I rapporten har man arbejdet med en præmis om, at grænsehandlen stiger for hver en krone tobaksafgifterne stiger.
- › Skatteministeriets præmis er, at grænsehandlen først sætter ind ved en prisstigning på tre kroner (tre kroners forskel mellem indenlandsk og udenlandsk pris).

Figur 1: Forbrugerprisindeks for cigaretter (2000=100)

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 2 viser udviklingen i det afgiftspligtige salg i Danmark samt omfanget af grænsehandel med tobak. Det afgiftspligtige salg havde et tydeligt ryk opad fra 2002 til 2004, som delvist kan tilskrives afgiftsnedsættelsen i oktober 2003. Det efterfølgende fald i salget skyldes delvist en forøgelse af afgifterne og delvist loven om rygeforbud på offentlige steder i 2007.

Figur 2: Salg af tobak per indbygger i Danmark og grænsehandel, 1990 - 2010

Kilde: Danmarks Statistik og Skatteministeriet

Grænsehandlen faldt fra 900 mio. stk. i 2003 til 450 mio. stk. i 2009. De 450 mio. stk. cigaretter i 2009 bestod primært af taxfree cigaretter og cigaretter fra Syd- og Østeuropa. Grænsehandlen med cigaretter fra Tyskland er faldet siden 2002, hvor prisforskellen er blevet reduceret (se tabel 1), og den antages at have været ubetydelig i 2005-2009, hvor prisen i Tyskland i gennemsnit har været højere end i Danmark.

Tabel 1. Prisudviklingen på en pakke Prince, 20 stk. (2010 priser)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Danmark	40.83	39.11	34.20	33.82	32.54	31.89	31.53	33.46	39.00	37.96
Tyskland	28.85	30.16	32.35	34.11	34.38	34.92	33.97	37.72	36.81	37.31
Prisforskel	11.98	8.85	1.85	-0.29	-1.84	-3.03	-2.44	-4.26	2.19	0.65

Note: SKM's beregninger for 2002-2010, mens 2011 er egne beregninger, hvor pris for Tyskland baserer sig på <http://www.tabak-brucker.de/>.

Kilde: Skatteministeriets svar på spørgsmål nr. 701 af 15. september 2010 fra Skatteudvalget.